

Warszawa, 15 marca 2013 r.

Odpowiedź firmy Plagiat.pl na wybrane pytania zawarte w ankiecie związanej z Konsultacjami społecznymi na temat cywilnych środków egzekwowania praw własności intelektualnej.

I. Odpowiedzi na pytania ogólne

1. Plagiat.pl Sp. z o. o. od ponad 10 lat rozwija oprogramowanie wspomagające polskie uczelnie w działaniach zmierzających do poprawy jakości kształcenia oraz ochrony praw własności intelektualnej. Dzięki uniwersalnym rozwiązaniom stworzonym przez Plagiat.pl, autorskie narzędzia informatyczne są wykorzystywane również przez m.in. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polską Komisję Akredytacyjną, Polską Agencję Prasową, Narodowy Bank Polski oraz 180 polskich uczelni wyższych w działaniach wspierających realizację celów statutowych wymienionych instytucji.

Systemy informatyczne oferowane przez Plagiat.pl to m.in.:

Internetowy System Antyplagiatowy – aplikacja internetowa, za pomocą której możliwe jest dokonywanie porównań treści plików tekstowych ze źródłami dostępnymi przez Internet, zasobami archiwalnych dokumentów, treściami aktów normatywnych zgromadzonych w Bazie Aktów Prawnych (BAP) oraz – w przypadku usług świadczonych uczelniom – bazami prac innych jednostek naukowo-dydaktycznych,

Akademicki System Archiwizacji Prac (ASAP) – aplikacja tworząca elektroniczne archiwum prac dyplomowych oraz integrująca swe środowisko informatyczne z Internetowym Systemem Antyplagiatowym oraz systemami dziekanatowymi funkcjonującymi na uczelniach,

BookWatch – antypiracki monitoring publikacji wydawniczych, umożliwiający wykrywanie przypadków nieautoryzowanego wykorzystywania w Internecie tekstów, do których prawa autorskie posiadają klienci firmy Plagiat.pl. W połączeniu z systemem antyplagiatowym dla wydawnictw, usługą BookWatch umożliwia szybkie i skuteczne przeciwdziałanie zjawisku nieuprawnionego czerpania korzyści z udostępniania tekstów cudzego autorstwa.

System Antyplagiatowy Antyściąg.pl – aplikacja internetowa przeznaczona dla szkół, mająca na celu zwiększenie samodzielności uczniów w tworzeniu prac pisemnych

2. Firma Plagiat.pl dysponuje pełnym przeglądem metod przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego oraz w sposób stały poddaje monitoringowi sposoby i skalę zjawisk związanych z procesami naruszeń praw własności intelektualnej. Dzięki podejmowanym w imieniu klientów firmy działaniom, a w szczególności dzięki wprowadzaniu procedury antyplagiatowej na uczelniach współpracujących z Plagiat.pl, skala naruszeń praw własności intelektualnej sukcesywnie się zmniejsza. Zauważalnym czynnikiem wpływającym na podejmowanie przez osoby działań prowadzących do naruszeń praw autorskich jest działalność firm komercyjnych zajmujących się pisaniem prac dyplomowych na zamówienie, hostingiem plików realizowanym w sposób niezgodny z prawem oraz tworzeniem

oprogramowania służącego do dystrybucji treści objętych ochroną prawa autorskiego. Rosnąca liczba podmiotów zajmujących się wspomnianą wyżej działalnością ma bezpośredni wpływ na skalę zjawiska. Dodatkowym czynnikiem utrudniającym podejmowanie działań wspierających wszelkie inicjatywy służące ochronie praw własności intelektualnej, jest w ocenie Plagiat.pl brak społecznej świadomości w zakresie działań prowadzących do naruszeń prawa.

Powyższa ocena została sformułowana w oparciu o wieloletnie doświadczenie firmy ukształtowane w drodze współpracy z uczelniami (w chwili obecnej firma Plagiat.pl współpracuje ze 170 szkołami wyższymi), klientami instytucjonalnymi (m.in. Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polską Komisją Akredytacyjną, Polską Agencją Prasową, Narodowym Bankiem Polskim) oraz w toku wielokrotnych konsultacji eksperckich przeprowadzanych dla m.in. Najwyższej Izby Kontroli, sądów i prokuratur.

3. W swojej praktyce firma Plagiat.pl wielokrotnie zajmowała się sporządzaniem ekspertyz, analiz i opinii dla organów wymiaru sprawiedliwości (policji, prokuratur i sądów) oraz osób prywatnych będących stronami w sądowych postępowaniach cywilnych dotyczących naruszeń praw własności intelektualnej.

4. Z przypadkami naruszeń autorskich praw osobistych, polegających na nierzetelnym wykorzystywaniu utworów lub ich fragmentów, firma Plagiat.pl styka się w swojej praktyce, mając jednak na uwadze fakt, że do kompetencji firmy Plagiat.pl nie należy interpretacja charakteru zapożyczeń zidentyfikowanych w badanych dokumentach (ocena merytoryczna Raportów podobieństwa, zawierających wyniki analiz prac dyplomowych przez Internetowy System Antyplagiatowy, w świetle opracowanej przez firmę wzorcowej procedury antyplagiatowej, należy wyłącznie do promotora pracy dyplomowej studenta), ocena skali wskazanych roszczeń nie stanowi przedmiotu działalności firmy.

5. W praktyce firmy Plagiat.pl najczęściej spotykanymi przypadkami noszącymi znamiona naruszeń prawa autorskiego są zabiegi parafrazowania tekstów autorskich oraz przywoływanie cudzych treści bez poprawnego wskazywania autorstwa. Przypadki plagiatu jawnego spotyka się incydentalnie.

6. Z punktu widzenia Plagiat.pl najbardziej istotnym celem dochodzenia roszczeń w przypadkach naruszeń praw własności intelektualnej jest wyeliminowanie samego naruszenia bądź jego skutków, jednakże przywołane pozostałe cele poruszają równie ważne kwestie, służące w perspektywie stworzeniu właściwego modelu służącego zapobieganiu czerpaniu korzyści z publikacji treści z naruszeniem prawa autorskiego.

7. Czynniki zachęcające do egzekwowania praw własności intelektualnej to w opinii firmy Plagiat.pl świadomość prawna połączona z przestrzeganiem zasad legalizmu, czynnikami zniechęcającymi są natomiast koszty oraz czasochłonność ścieżki cywilnoprawnej.

8. Najbardziej kosztownym elementem postępowań cywilnych w sprawach o naruszenia praw własności intelektualnej w opinii firmy Plagiat.pl są ekspertyzy oraz opinie prawne, jak również koszty związane z zabezpieczeniem powództwa.

9. W związku z faktem, że udział firmy Plagiat.pl w sprawach dotyczących naruszeń praw własności intelektualnej ograniczony jest do sporządzania opinii eksperckich oraz działań przygotowawczych służących określonoemu zabezpieczeniu materiału dowodowego, firma Plagiat.pl nie podejmuje się przedstawienia oceny dotyczącej przygotowania polskich sądów do rozpoznawania spraw dotyczących naruszeń prawa własności intelektualnej.

10. Do dnia 12.03.2013 r. firma Plagiat.pl nie była stroną oraz nie brała udziału w charakterze eksperta w postępowaniu dotyczącym naruszenia praw własności intelektualnej toczącym się przed sądem w innym kraju członkowskim UE.

II. Skuteczność i sprawność procedur cywilnych

11. Działalność firmy Plagiat.pl obejmuje m.in. dostarczanie usług wspomagających inicjatywy służące przeciwdziałaniu wykorzystywaniu treści objętych ochroną prawa autorskiego w sposób nieuprawniony. Będąc podmiotem dostarczającym narzędzia technologiczne, firma nie uczestniczy bezpośrednio w alternatywnych, pozasądowych lub polubownych metodach rozstrzygania sporów związanych z przedmiotowym zakresem świadczonych usług.

12. W związku z zakresem i formułą działalności, firma Plagiat.pl nie jest podmiotem wskazywanych rodzajów postępowania w opisywanym kontekście.

13. W opinii firmy Plagiat.pl zasadne byłoby dokonanie na szczeblu unijnym harmonizacji:

- a) zasad postępowań przyspieszonych w sprawach o naruszenia praw własności intelektualnej,
- b) szczegółowych (w stosunku do rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń) zasad postępowania w sprawach drobnych roszczeń dotyczących naruszeń praw własności intelektualnej,
- c) zasad postępowań przyspieszonych w sprawach o naruszenia wspólnotowego znaku towarowego oraz wzorów wspólnotowych,
- d) zasad postępowania w sprawach drobnych roszczeń dotyczących naruszenia wspólnotowego znaku towarowego oraz wzorów wspólnotowych.

14. Środki ochrony pozwanego winny wynikać z przepisów obowiązujących, gwarantujących rzetelność postępowania z zachowaniem poszanowania pełni praw każdej ze stron.

III. Roszczenia Informacyjne

15. Podczas realizacji zapisów umów zawartych z klientami związanymi z rynkiem wydawniczym, Plagiat.pl nie identyfikuje bezpośrednich sprawców naruszeń ani nie podejmuje z nimi kontaktu. Firma przekazuje klientom informacje o zidentyfikowanych naruszeniach lub kontaktuje się z administratorem serwisu, za pośrednictwem którego zostało dokonane naruszenie. W świetle obowiązujących przepisów administrator serwisu ma obowiązek niezwłocznego ograniczenia możliwości dalszego pobierania wskazanych treści.

Z doświadczenia firmy wynika, że podmiotami pełniącymi rolę pośredników w procesie dystrybucji nielegalnie publikowanych treści, są portale internetowe umożliwiające pobieranie treści stanowiących

własność intelektualną danych podmiotów oraz oferujące narzędzia służące pobieraniu i dalszemu udostępnianiu treści (np. pliki typu torrent). Wykorzystując narzędzia marketingowe takie jak promocje cenowe, przekazywanie dodatkowej przestrzeni na wirtualnych dyskach, czy umożliwianie transferu plików o większej objętości lub z wyższym limitem transferu, pośrednicy dodatkowo kreują zapotrzebowanie na oferowane usługi związane z potencjalnie nielegalną dystrybucją treści.

16. Administratorzy serwisów z zasady odmawiają podania danych osobowych internautów naruszających prawo – i zgodnie z obecnie obowiązującym w Polsce prawem, takie dane mogą udostępnić wyłącznie na mocy postanowienia sądu. Przytaczając przykład szczegółowy, firmie Plagiat.pl rejestrator domeny odmówił przekazania informacji oraz danych firmy – właściciela strony, z której pobierane są nieautoryzowane pliki książek, a która nie umożliwiała skontaktowania się z właścicielami. W opinii rejestratora domeny działaniem umożliwiającym uzyskanie wymaganych danych był kontakt z firmami utrzymującymi serwery wskazanej strony internetowej.

IV. Procedury informowania o zarzucanym naruszeniu prawa

17. W odniesieniu do podmiotu pośredniczącego, w sytuacji gdy oferowane przez niego usługi są wykorzystywane przez osobę trzecią do dokonywania naruszeń praw własności intelektualnej, użytecznym mechanizmem jest informowanie go o tym fakcie celem uniemożliwienia dalszych działań naruszających prawo. Niektóre podmioty, nie naruszając zapisów ustawowych, czerpią korzyści materialne z udostępniania plików objętych ochroną prawną, w związku z czym nie są zainteresowane skutecznym przeciwdziałaniem naruszeniom w tym zakresie.

18. Informowanie podmiotu naruszającego prawa własności intelektualnej przez administratorów stron internetowych i portali zajmujących się hostingiem, jest w opinii firmy Plagiat.pl niezbędnym działaniem służącym nie tylko ochronie treści objętych prawem autorskim, ale również wytworzeniu społecznej świadomości służącej przeciwdziałaniu przyszłym naruszeniom w tym zakresie.

19. W opinii firmy Plagiat.pl procedury informowania podmiotów naruszających prawo jak i pośredników, mogłyby i powinny znaleźć zastosowanie również wobec pośredników mających siedzibę w innych państwach członkowskich UE.

20. W opinii Plagiat.pl w powstrzymywaniu nieautoryzowanego dystrybuowania treści objętych ochroną (w tym naruszeń dokonywanych w celu uzyskania korzyści materialnych) największe znaczenie ma szybkość identyfikowania źródła pochodzenia pliku oraz zablokowania możliwości jego dalszego dystrybuowania.

Największą pomocą w walce z naruszeniami prawa własności intelektualnej byłoby:

- zobowiązanie pośredników do określonego czasu reakcji na zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia prawa (najpopularniejszą reakcją użytkowników jest gra na zwłokę przez opóźnianie odpowiedzi),

- zwiększenie obowiązków podmiotów świadczących usługi udostępniania treści, a zwłaszcza wprowadzenie wymogu wskazania czynnego adresu e-mail oraz numeru telefonu, co w połączeniu z obligatoryjną procedurą czasowego blokowania strony, z którą niemożliwe jest nawiązanie kontaktu, pozwoliłoby na stworzenie skutecznych kanałów komunikacji pomiędzy dysponentami praw autorskich chroniących udostępniane treści a administratorami witryn internetowych występujących w roli podmiotów pośredniczących w dystrybucji.

- wprowadzenie możliwości blokowania kont użytkowników wielokrotnie rozpowszechniających pliki objęte ochroną prawną. Skutecznie utrudniłoby to działanie internautom czerpiącym korzyści majątkowe z nielegalnie prowadzonej dystrybucji treści chronionych prawem autorskim, dla których konieczność zakładania i reklamowania kolejnych kont stanowiłaby niedogodność i dodatkowy wydatek, natomiast nie zagrażałoby osobom pobierającym z serwisów hostingowych plików legalnie tam umieszczonych.

W pozostałych kwestiach dotyczących:

Zabezpieczenia roszczeń,

Udziału osób trzecich w dokonaniu naruszenia,

Środków naprawczych,

Odszkodowań ,

Nadużywania środków egzekwowania praw własności intelektualnej,

firma w związku z profilem działalności oraz dotychczasową praktyką nie może zająć wiążącego stanowiska.

Opracowanie:

Dominik Bralczyk
Krzysztof Gutowski
Plagiat.pl

Sebastian Kawczyński

Prezes Zarządu Plagiat.pl Sp. z o.o.